

I. Analiza tekstu

Pizarro* zwołał oficerów na naradę wojenną, aby zastanowić się, co czynić dalej. Mimo odniesionego zwycięstwa ekspedycja spaliła właściwie na panewce. W dwóch potyczkach z Indianami poległo pięciu żołnierzy. Liczba rannych była wielka. Tymczasem zabrakło opatrunków i lekarstw. Sam Pizarro był ranny i właściwie niezdolny do dalszego marszu. Na domiar wszystkiego okazało się, że karawela przecieka i wymaga poważnej naprawy.

Zgodzono się jednomyślnie na powrót do Panamy. Nie było doprawdy innego wyboru, bo jeżeli pierwotne szczepy indiańskie potrafiły stawić taki opór, to czegoż należało się spodziewać w potężnym, dobrze zorganizowanym państwie Piru? Byłoby szaleństwem iść przeciwko licznej armii z garstką zmęczonych i rannych żołnierzy.

Pizarro musiał przyznać swoim oficerom słuszność. Istotnie, trzeba było wracać do Panamy, by naprawić karawelę i zwerbować oddział zdolny do walki z regularnymi siłami króla Piru. Wiedział, że narazi się na niezadowolone gubernatora, a może nawet zniechęci do siebie księdza de Lague i straci jego zaufanie. Ale pocieszał się, że przecież nie wrócą z próżnymi rękoma. Przywiezie niemało złota, które częściowo pokryje wkłady pieniężne współników. Przede wszystkim jednak teraz ma już niezbitą dowody istnienia legendarnego El Dorada, gdzie czekają niezmiernie bogactwa. Wykaże im, że warto uczynić jeszcze jeden wysiłek, by po nie sięgnąć zbrojną ręką. (...)

Pizarro nie miał odwagi osobiście zawiadomić Pedrariasa [gubernatora] o swoim powrocie. Znał dobrze jego obelżywy i wyzywający sposób odnoszenia się do ludzi, którzy zawiedli jego rachuby. Nie wiadomo, jakby taka rozmowa się skończyła, ponieważ on, Pizarro, nie zniósłby zniewagi. Postanowił przeto wysłać doń oficera i skarbnika, Nicolasa Ribereę, człowieka zręcznego i obrotnego w rozmowach. Miał on przyjąć na siebie pierwszą burzę, wyjaśnić wszystko i udobruchać zawiedzionego dostojnika.

Zenon Kosidowski, *Królestwo złotych łez*. Iskry, Warszawa; Świat, Sofia 1986, ss.34, 36.

*Francisco Pizarro - konkwistador hiszpański, zdobywca imperium Inków.

**Piru - Peru, podbite przez F. Pizarra w I poł. XVI wieku.

1. Eldoradem nazywa narrator Peru ze względu na:

- a) egzotyczną przyrodę b) położenie utrudniające najazd wroga
 c) bogactwa d) regularną armię broniącą miasto

2. Pizarro zwołał naradę z powodu:

- a) porażki poniesionej w bitwie z Indianami b) uszkodzenia żaglowca
 c) strat bitewnych d) braku wielkich zdobyczy

3. Powrót do Panamy okazał się konieczny, ponieważ:

- a) żołnierzom należało się wypoczynek b) gubernator domagał się raportu
 c) ksiądz chciał oddalić od ludzi ryzyko d) podbój Peru wymagał nowej strategii

4. Wyprawa Pizarra „spaliła na panewce”, gdyż:

- a) dowódca odniósł poważne rany b) nie zaowocowała spodziewanym łupem
 c) ludziom brakło odwagi w starciu z Indianami d) zawiodła nadzieje Pedrariasa

5. Pizarro jest przedstawiony jako człowiek:

- a) dumny b) ambitny c) przeczony d) rozważny

6. Zamieszczony tekst ukazuje:

- a) przemyślenia Pizarra dotyczące wyprawy b) stanowisko oficerów wobec podejmowanych działań
 c) reakcję gubernatora na doniesienia o wyprawie d) wynik bitwy żołnierzy Pizarra z armią Peru

II. Literatura

7. Inwokacja w „Panu Tadeuszu” zawiera apostrofę do:

- a) ojczyzny b) muzy poezji
 c) Matki Boskiej d) kraju nad Wisłą

8. Postacią z „Pana Tadeusza” jest:

- a) Hrabia Horeszko b) Gerwazy c) Podstolina d) Kmicic

9. Ksiądz Robak został nazwany zdrajcą, ponieważ:

- a) stłumił powstanie na Litwie b) zabił polskiego patriotę
 c) potajemnie informował wroga o sytuacji w kraju d) uczestniczył w ataku Rosjan na zamek Stolnika

10. Epopeja zawiera:

- a) porównania homeryckie b) narrację 3-osobową
 c) wersy 13-zgłoskowe d) inwokację i epilog

11. O zauroczeniu poezją czytamy w książce pt.:

- a) „Dzieje Tristana i Izoldy”
 b) „Latarnik”
 c) „Szyfowe prace”
 d) „Zemsta”

12. Podmiot liryczny wypowiada się w utworze pt.:

- a) „Kronika olsztyńska”
 b) „Balladyna”
 c) „Na dom w Czarnolesie”
 d) „Sowiński w okopach Woli”

13. Punkt kulminacyjny jest typowy dla:

- a) dramatu
 b) eposu
 c) baśni
 d) noweli

14. Bajkę cechuje:

- a) zwarta budowa
 b) zestawienie przeciwnych stanowisk
 c) morał
 d) szczęśliwe zakończenie

15. Prawidłowo zestawiono bohatera z utworem w szeregu:

- a) „Szyfowe prace” - Skawiński
 b) „Zemsta” - Sopolica
 c) „Krzyżacy” - Winicjusz
 d) „Siłaczka” - Telimena

16. Atmosferę dziadów („Dziady. Część II”) tworzy:

- a) nocna pora uroczystości
 b) każdy kolejny duch
 c) wznoszony toast
 d) obowiązujący rytuał

III. Nauka o języku

17. Zdaniem podrzędnie złożonym przydawkowym jest wypowiedzenie:

- a) Gdy jadę pociągiem, obserwuję okolicę.
 b) Dzień, który minął, zapamiętam na zawsze.
 c) Wiem, że się niepokoisz.
 d) Dostał wiadomość, że otrzymał stypendium.

18. Zdaniem podrzędnie złożonym dopełnieniowym jest wypowiedzenie:

- a) Nie spodziewałem się, że mi pomożesz.
 b) Zrozum, jak bardzo mi na tym zależy.
 c) Nie powiedział, gdzie idzie.
 d) Odgadłem, czym się interesujesz.

19. *Choć droga była niebezpieczna, turyści nie zrezygnowali z wyprawy.* - to zdanie podrzędnie złożone okolicznikowe:

- a) czasu
 b) sposobu
 c) przyzwolenia
 d) warunku

20. Prawidłowo podano cechy głoski w szeregu:

- a) r - dźwięczna, twarda, ustna
 b) ś - bezdźwięczna, miękka, ustna
 c) j - dźwięczna, miękka, ustna
 d) m - bezdźwięczna, twarda, nosowa

21. Prawidłowo zestawiono wyraz podstawowy z wyrazem pochodnym w szeregu:

- a) biegać - bieg
 b) czytelnia - czytanka
 c) na brzegu - nabrzeże
 d) mówić - mówca

22. Przedrostek znajduje się w wyrazie:

- a) zebrać
 b) piszczeć
 c) nakrzyczeć
 d) policzyć

23. Dwie podstawy słotwórcze znajdują się w wyrazie:

- a) sokowirówka
 b) płaskowyż
 c) naramiennik
 d) zabobon

24. Błąd jest w zapisie:

- a) przede wszystkim
 b) w ogóle
 c) znienacka
 d) w zamian

25. Poprawnie powiemy:

- a) Tam jest wodny akwen.
 b) Mówca dalej kontynuował wypowiedź.
 c) Dzisiaj jest drugi marca.
 d) Był na koloniach letnich.

26. Białym krukiem może być:

- a) ptak pochodzący z dalekiej północy
 b) cenna książka, trudna do zdobycia
 c) słowo-klucz o ukrytym znaczeniu
 d) unikatowy starodruk